

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

Številka: 0070-23/2013
Ljubljana, 09.04.2014
EVA : 2013-2611-0064
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC – 1) – redni postopek, tretja obravnava - predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
<p>Na podlagi drugega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13 in 47/13 - ZDU-1G) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela sklep:</p> <p>Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (EPA 1680-VI) za tretjo obravnavo in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije.</p> <p>Prejemniki:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti- Služba Vlade RS za zakonodajo
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none">- Peter Pogačar, generalni direktor, Direktorat za delovna razmerja in pravice iz dela- mag. Katja Bajuk Rihar, vodja sektorja, Direktorat za delovna razmerja in pravice iz dela- mag. Lovro Lončar, sekretar- mag. Alenka Žagar, podsekretarka
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
<ul style="list-style-type: none">- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica- Dejan Levanič, državni sekretar- Peter Pogačar, generalni direktor, Direktorat za delovna razmerja in pravice iz dela- mag. Katja Bajuk Rihar, vodja sektorja, Direktorat za delovna razmerja in pravice iz dela
5. Kratek povzetek gradiva:
Državni zbor RS je na 23. seji dne 03.04.2014 opravil drugo obravnavo Predloga Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (EPA 1680-VI), katerega predlagatelj je Vlada Republike Slovenije. V okviru te obravnave je sprejel amandmaje k 7., 8. in 9. členu predloga zakona in Vladi Republike Slovenije naložil, da pripravi predlog zakona za tretjo obravnavo na podlagi 137. člena

Poslovnika Državnega zbora RS.

Besedilo Predloga Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno za tretjo obravnavo je pripravljeno na podlagi sprejetih amandmajev v drugi obravnavi na seji Državnega zbora RS.

6. Presoja posledic za: podano že ob posredovanju predloga zakona v vladni postopek 5.12.2013

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

podano že ob posredovanju predloga zakona v vladni postopek 5.12.2013

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1	

SKUPAJ		
OBRAZLOŽITEV:		
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu		
II. Finančne posledice za državni proračun		
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:		
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:		
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:		
8. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		DA/NE
9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:		
		DA
10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:		
		DA
dr. Anja KOPAČ MRAK MINISTRICA		

Priloga:

- Predlog zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno – za tretjo obravnavo

PREDLOG

ZAKONA O PREPREČEVANJU DELA IN ZAPOSLOVANJA NA ČRNO (ZPDZC-1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(splošno)

(1) Ta zakon določa, kdaj se opravljanje dejavnosti ali dela šteje za delo na črno, kdaj gre za zaposlovanje na črno, kaj se šteje za omogočanje dela na črno in kaj je nedovoljeno oglaševanje. Ta zakon določa tudi dejavnosti in dela, ki ne štejejo za delo ali zaposlovanje na črno, in organe, ki nadzorujejo izvajanje določb tega zakona.

(2) Ta zakon v pravni red Republike Slovenije delno prenaša naslednja predpisa Evropske unije:

- Direktivo 2009/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L št. 168 z dne 30. 6. 2009, str. 24; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/52/ES) in
- Direktivo 2010/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost, in o razveljavitvi Direktive Sveta 86/613/EGS (UL L št. 180 z dne 15. 7. 2010, str. 1), in njenim popravkom (UL L št. 208 z dne 3. 8. 2012, str. 22).

2. člen

(pojmi)

(1) Pojmi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. delavec ali delavka (v nadaljnjem besedilu: delavec) je fizična oseba, ki je v delovnem razmerju;

2. delodajalec ali delodajalka (v nadaljnjem besedilu: delodajalec) je pravna ali fizična oseba, tuj pravni subjekt, samozaposlena oseba ali drug subjekt, kot so državni organ, lokalna skupnost, podružnica tujega podjetja ter diplomatsko in konzularno predstavništvo ali mednarodna organizacija, pri kateri se opravlja delo ali omogoča opravljanje dela;
3. državljan ali državljanica tretje države (v nadaljnjem besedilu: državljan tretje države) je državljan države, ki ni država članica Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije, razen če je ta oseba družinski član državljana države članice Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije;
4. nezakonita zaposlitev pomeni zaposlitev državljana tretje države, ki nezakonito prebiva v Republiki Sloveniji;
5. nezakonito prebivanje je prebivanje državljana tretje države, ki v Republiki Sloveniji ne prebiva v skladu z določbami zakona, ki ureja vstop, prebivanje in odstranitev tujcev, ali zakona, ki ureja mednarodno zaščito;
6. oglasnevalska organizacija je vsaka pravna oseba, tuj pravni subjekt, samozaposlena oseba ali oseba s kako drugače urejenim statusom, ki se ukvarja z izdelavo oglasnih sporočil, distribucijo oglasnih sporočil oziroma omogočanjem objave oglasnih sporočil;
7. plačilo osebe, zaposlene na črno, pomeni plačo ali kakršne koli druge prejemke v denarju ali naravi, ki jih oseba prejme iz zaposlitve neposredno ali posredno od pravne osebe, tujega pravnega subjekta, samozaposlene osebe ali posameznika, in je enakovredno tistemu, ki bi ga uživali delavci, ki delajo v primerljivem delovnem razmerju;
8. podizvajalec ali podizvajalka (v nadaljnjem besedilu: podizvajalec) je vsaka pravna oseba, tuj pravni subjekt ali samozaposlena oseba, ki ji je dodeljena izvedba vseh ali dela obveznosti iz že sklenjene pogodbe;
9. pokojninsko in invalidsko zavarovanje je obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje
10. posameznik ali posameznica (v nadaljnjem besedilu: posameznik) je domača ali tuja fizična oseba, razen samozaposlena oseba;
11. pravna oseba je gospodarska družba, zadruga, zavod ali druga pravna oseba, ki opravlja registrirano dejavnost in ima sedež v Republiki Sloveniji, državi članici Evropske unije, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švicarski konfederaciji;
12. samozaposlena oseba je fizična oseba, ki opravlja pridobitno dejavnost ali drugo dovoljeno dejavnost;
13. tuj pravni subjekt je tuja pravna oseba ali tuja samozaposlena oseba, ki nima sedeža ali prebivališča v Republiki Sloveniji ali v državi članici Evropske unije, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švicarski konfederaciji;
14. vrednotnica je dokument, na podlagi katerega se lahko opravlja osebno dopolnilno delo;
15. zdravstveno zavarovanje je obvezno zdravstveno zavarovanje.

(2) Pojem »posebno izkoriščevalski delovni pogoji« pomeni delovne pogoje, ki vključno s tistimi, ki nastanejo zaradi diskriminacije, kažejo na očitno nesorazmerje v primerjavi s pogoji zaposlitve zakonito zaposlenih delavcev.

3. člen

(delo na črno)

Prepovedano je delo na črno, za kar se šteje opravljanje dejavnosti ali dela, kadar:

- pravna oseba ali tuj pravni subjekt, ki je pravna oseba opravlja dejavnost, ki ni določena v ustanovitvenem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, določene v ustanovitvenem aktu;
- samozaposlena oseba ali tuj pravni subjekt, ki je samozaposlena oseba, opravlja dejavnost, ki ni vpisana v register, ali nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje te dejavnosti;

- pravna oseba, tuj pravni subjekt ali samozaposlena oseba opravlja dejavnost kljub prepovedi opravljanja dejavnosti;
- tuj pravni subjekt opravlja dejavnost v Republiki Sloveniji brez registrirane podružnice ali brez predpisanega dovoljenja;
- pravni subjekt, ki ima sedež v državi članici Evropske unije, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švicarski konfederaciji, ne opravlja dejavnosti storitev v skladu z zakonom, ki ureja storitve na notranjem trgu;
- posameznik opravlja dejavnost ali delo in ni vpisan ali nima priglašene delo, kakor to določa ta ali drugi zakoni.

4. člen

(omogočanje dela na črno)

(1) Prepovedano je omogočanje dela na črno, za kar šteje dejanje, s katerim delodajalec ali posameznik omogoči opravljanje dela na črno eni ali več osebam, za katere ve, da opravljajo delo na črno.

(2) Prepovedano je tudi omogočanje dela na črno, če delodajalec ali posameznik sklene pogodbo o opravljanju dela z drugo pravno osebo, tujim pravnim subjektom, samozaposleno osebo ali posameznikom, za katere ve, da opravljajo delo na črno.

5. člen

(zaposlovanje na črno)

(1) Prepovedano je zaposlovanje na črno, za kar se šteje, če delodajalec:

- omogoči delo posamezniku, s katerim ni sklenil pogodbe o zaposlitvi oziroma ki ga ni prijavil v obvezna socialna zavarovanja ali ga je v času trajanja delovnega razmerja odjavil iz obveznih socialnih zavarovanj,
- omogoči delo posamezniku, s katerim ni sklenil pogodbe civilnega prava, na podlagi katere se lahko opravlja delo, oziroma ki ga ni prijavil v obvezna socialna zavarovanja,
- z upokojencem ni sklenil pogodbe o opravljanju začasnega ali občasnega dela v skladu z zakonom, ki ureja trg dela,
- omogoči delo dijaku ali študentu v nasprotju s predpisi, ki urejajo občasno ali začasno delo dijakov in študentov,
- zaposli tujca ali osebo brez državljanstva v nasprotju s predpisi o zaposlovanju tujcev ali
- nezakonito zaposli državljana tretje države.

(2) Če posameznik opravlja delo pri delodajalcu na podlagi pogodbe civilnega prava ali pogodbe o opravljanju začasnega ali občasnega dela, mora biti izvod pogodbe za čas opravljanja dela ves čas na kraju opravljanja dela.

(3) Za zaposlovanje na črno se šteje tudi, kadar posameznik v svojem imenu in za svoj račun zaposli posameznika, da zanj opravlja delo na črno.

(4) Oseba, ki je zaposlena na črno, lahko kadarkoli med zaposlitvijo pri pristojnem nadzornem organu vložijo prijavo zoper delodajalca zaradi zaposlitve na črno.

(5) Za osebo iz prve alineje prvega odstavka tega člena se domneva, da ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas s polnim delovnim časom, razen če ima že sklenjeno pogodbo o zaposlitvi pri drugem delodajalcu ali če ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom, za razliko do polnega delovnega časa ali če ne izpolnjuje pogojev za opravljanje dela, v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja. Če delodajalec ali posameznik, zaposlen na črno, ne izkaže, koliko časa je trajala zaposlitev, se šteje, da je bila oseba na črno zaposlena tri mesece. Delodajalec mora takšni osebi izročiti pisno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas v treh dneh po tem, ko nadzorni organ ugotovi zaposlitev na črno.

(6) Oseba, ki ji ni bila vročena pogodba o zaposlitvi v roku iz prejšnjega odstavka, lahko zahteva sodno varstvo pri pristojnem sodišču.

(7) Delodajalec, ki na črno zaposli osebo iz petega odstavka tega člena, mora poravnati vse obveznosti iz delovnega razmerja za obdobje celotne zaposlitve na črno najmanj v višini bruto minimalne plače za vsak mesec opravljenega dela, če oseba v tem času ni bila prijavljena v obvezna socialna zavarovanja na podlagi sklenjene pogodbe o zaposlitvi za polni delovni čas, oziroma sorazmerni del bruto minimalne plače za vsak mesec opravljenega dela, če je bila prijavljena v obvezna socialna zavarovanja na podlagi pogodbe o zaposlitvi s krajšim delovnim časom. Delodajalec mora poravnati obveznosti v 15 dneh po tem, ko nadzorni organ ugotovi kršitev, in v osmih dneh od poteka roka za plačilo nadzornemu organu o tem predložiti dokazilo.

(8) Delodajalec, ki zaposli državljan tretje države, ki nezakonito prebiva v Republiki Sloveniji, mora državljanu tretje države plačati vse morebitne neporavnane obveznosti za opravljeno delo najmanj v višini bruto minimalne plače za vsak mesec opravljenega dela, kot če bi bil državljan tretje države zakonito zaposlen, hkrati pa mora plačati vse stroške pošiljanja neporavnanih plačil v državo, kamor se je državljan tretje države vrnil ali je bil vrnjen. Če delodajalec ali državljan tretje države, zaposlen na črno, ne izkaže, koliko časa je trajala zaposlitev, se šteje, da je bil državljan tretje države na črno zaposlen tri mesece. Delodajalec mora poravnati obveznosti v 15 dneh po tem, ko nadzorni organ ugotovi kršitev, in v osmih dneh od poteka roka za plačilo nadzornemu organu o tem predložiti dokazilo.

(9) Če oseba, zaposlena na črno, iz sedmega odstavka tega člena oziroma državljan tretje države iz prejšnjega odstavka ni prejel vseh plačil za opravljeno delo oziroma za povračilo vseh stroškov za pošiljanje neporavnanih plačil v državo, kamor se je državljan tretje države vrnil ali je bil vrnjen, lahko uveljavlja plačilo obveznosti pred pristojnim sodiščem.

(10) Delodajalec mora pred sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi od državljan tretje države zahtevati, naj mu predloži dokazilo o zakonitem prebivanju v Republiki Sloveniji. Kopijo dokazila o zakonitem prebivanju v Republiki Sloveniji mora delodajalec hraniti ves čas zaposlitve državljan tretje države.

(11) Če je delodajalec, ki je na črno zaposlil osebo iz prvega odstavka tega člena, podizvajalec, so za obveznosti iz sedmega oziroma osmega odstavka tega člena solidarno odgovorni glavni izvajalec in vsi vmesni podizvajalci, če so vedeli, da je delodajalec osebe zaposloval na črno, in o tem niso obvestili nadzornih organov.

(12) Delodajalec iz desetega odstavka tega člena ali glavni izvajalec oziroma vsi vmesni podizvajalci iz prejšnjega odstavka so odgovorni za nezakonito zaposlitev, če:

- so vedeli, da je državljan tretje države predložil ponarejeno dokazilo o zakonitem prebivanju v Republiki Sloveniji,
- za državljana tretje države ni bila opravljena prijava dela v skladu z zakonom, ki ureja zaposlovanje in delo tujcev.

(13) Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije lahko v primeru poklicne bolezni, poškodbe pri delu ali smrti osebe, ki je zaposlena na črno, od delodajalca zahteva povrnitev škode v skladu s predpisi o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

6. člen

(nedovoljeno oglaševanje)

(1) Ni dovoljeno naročanje, objavljanje ali posredovanje oglasov in oglasnih sporočil v časopisih, revijah, na radiu, televiziji in v drugih elektronskih medijih ali na drug način, ki je dostopen javnosti, če:

- pravna oseba, tuj pravni subjekt, samozaposlena oseba, delodajalec ali posameznik ponuja ali oglašuje dejavnost ali delo, ki se šteje za delo na črno po določbah tega zakona,
- delodajalec objavi potrebo po delavcu za delo, ki ni vezano na njegovo registrirano ali priglašeno dejavnost.

(2) Med nedovoljeno oglaševanje sodi tudi oglaševanje dejavnosti ali dela s strani posameznikov, ki se opravlja na podlagi pogodbe civilnega prava, preden je ta sklenjena.

(3) Naročnik oglasa mora ob naročilu oglasa podati izjavo z naslednjimi podatki:

- firmo in sedež firme ter ime in priimek odgovorne osebe, ali
- ime, priimek in naslov naročnika, in
- izjavo, da ima dejavnost, vsebina katere se nanaša na objavo oglasa, opredeljeno v ustanovitvenem aktu oziroma vpisano v register.

(4) Oglaševalska organizacija ne sme objaviti oglasa, če naročnik oglasa ne poda podatkov iz prejšnjega odstavka.

(5) Ogllaševalska organizacija mora organom iz 18. člena tega zakona na njihovo zahtevo sporočiti podatke o naročniku oglasa.

II. DEJAVNOSTI IN DELA, KI NE ŠTEJEJO ZA DELO ALI ZAPOSLOVANJE NA ČRNO

7. člen

(dejavnosti in dela, ki niso delo ali zaposlovanje na črno)

(1) Ne glede na določbe 3. člena tega zakona za delo na črno ne štejejo:

- sosedska pomoč,
- sorodstvena pomoč,
- nujno delo,
- humanitarno delo, karitativno delo, delo za invalidske organizacije in prostovoljsko ter dobrodelno delo,
- osebno dopolnilno delo.

(2) Ne glede na določbe 5. člena tega zakona se za zaposlovanje na črno ne štejejo:

- kratkotrajno delo,
- nujno delo,
- humanitarno delo, karitativno delo, delo za invalidske organizacije in prostovoljsko ter dobrodelno delo.

(3) Za delo ali zaposlovanje na črno tudi ne šteje brezplačna pomoč na kmetijah, planinah in skupnih pašnikih ob sezonskih konicah.

8. člen

(sosedska pomoč)

Za sosedsko pomoč se štejejo opravljanje dela med sosedi posamezniki, kadar med njimi obstaja določena bližina v smislu prebivanja, če med njimi ni sklenjene pogodbe in je delo opravljeno brez plačila, kakor tudi druge oblike sosedske pomoči, določene v drugem zakonu.

9. člen

(sorodstvena pomoč)

Za sorodstveno pomoč se šteje brezplačno opravljanje del in storitev, kadar jih posameznik opravlja za zakonca ali osebo, s katero živi v zunajzakonski skupnosti, partnerja v registrirani istospolni skupnosti ali za osebe, s katerimi je v sorodstvu v ravni vrsti ali stranski vrsti do vštetega tretjega kolena ter v sorodstvu po svaštvu do vštetega drugega kolena.

10. člen

(nujno delo)

Za opravljanje nujnih del za preprečitev nesreč ali odstranitev posledic naravnih in drugih nesreč se štejejo vsa dela, ki so namenjena preprečevanju naravnih nesreč ali odstranjevanju posledic naravnih in drugih nesreč.

11. člen

(humanitarno delo, karitativno delo, delo za invalidske organizacije, prostovoljsko ter dobrodelno delo)

(1) Za humanitarno in karitativno delo ter delo za invalidske organizacije se šteje brezplačno opravljanje dela za organizacije, ki imajo status humanitarne, karitativne ali invalidske organizacije.

(2) Za humanitarno delo se šteje tudi brezplačno opravljanje dela za zagotovitev pripravljenosti, usposobljenosti in izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči v nevladnih organizacijah, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu s predpisi.

(3) Za prostovoljsko delo se šteje opravljanje dela v skladu z zakonom, ki ureja prostovoljstvo.

(4) Za dobrodelno delo se šteje brezplačno opravljanje dela, ki je namenjeno varovancem v vzgojnovarstvenih zavodih, predšolskim otrokom in učencem, dijakom in študentom v izobraževalnih zavodih, pacientom v bolnišnicah ter osebam v domovih za ostarele.

12. člen

(osebno dopolnilno delo)

(1) Za osebno dopolnilno delo se šteje, kadar posameznik sam opravlja dela pomoči v gospodinjstvu, njim podobna dela ali opravlja druga manjša dela, pod pogojem, da posebni predpisi ne določajo drugače in da so določena v podzakonskem aktu iz 16. člena tega zakona.

(2) Dela iz prejšnjega odstavka se lahko opravljajo pod pogojem, da se ne opravljajo za pravno osebo, tuj pravni subjekt ali samozaposleno osebo.

(3) Za osebno dopolnilno delo se šteje tudi, kadar posameznik sam izdeluje izdelke domače in umetnostne obrti v skladu z zakonom, ki ureja obrtno dejavnost, druge izdelke, ki se izdelujejo na domu pretežno ročno ali po pretežno tradicionalnih postopkih in jih prodaja ali kadar nabira in prodaja gozdne sadeže in zelišča, pod pogojem, da so ta dela določena v podzakonskem aktu iz 16. člena tega zakona.

(4) Posameznik mora osebno dopolnilno delo pred začetkom opravljanja priglasiti pri Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJ PES). Priglasitev se opravi prek spletnega portala AJ PES ali osebno na upravni enoti, ki za posameznika priglasitev opravi prek spletnega portala AJ PES.

(5) Posameznik iz prvega odstavka tega člena, ki je priglasil osebno dopolnilno delo, lahko opravlja delo za osebo, ki ima vrednotnico, ki se glasi na njegovo ime.

(6) Posameznik iz tretjega odstavka tega člena, ki je priglasil osebno dopolnilno delo, lahko opravlja dela, če ima med opravljanjem dela vrednotnico, ki se glasi na njegovo ime.

(7) Oseba iz petega odstavka tega člena in posameznik iz prejšnjega odstavka morata vrednotnico pridobiti najpozneje pred začetkom opravljanja dela. Vrednotnica velja za koledarski mesec.

(8) Posameznik, ki želi opustiti posamezno vrsto osebnega dopolnilnega dela, opustitev opravi prek spletnega portala AJ PES ali osebno na upravni enoti, ki za posameznika opustitev opravi prek spletnega portala AJ PES.

13. člen

(seznam posameznikov, ki opravljajo osebno dopolnilno delo)

(1) AJPES vzpostavi in vodi seznam posameznikov, ki opravljajo osebno dopolnilno delo (v nadaljnjem besedilu: seznam).

(2) Posameznik ob prigrasitvi osebnega dopolnilnega dela navede naslednje podatke:

- ime, priimek in naslov,
- davčno številko,
- dela, ki jih bo opravljal kot osebno dopolnilno delo,
- kontaktni podatek (telefonska številka ali elektronski naslov).

(3) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka AJPES v seznamu vodi in obdeluje tudi:

- datum prve prigrasitve osebnega dopolnilnega dela,
- datum prigrasitve in opustitve posamezne vrste osebnega dopolnilnega dela,
- datum izbrisa posameznika, ki opravlja osebno dopolnilno delo, iz seznama.

(4) Za namen zagotovitve pravilnosti in ažurnosti podatkov v seznamu AJPES prevzema podatke o imenu, priimku in naslovu prebivališča posameznika, ki opravlja osebno dopolnilno delo, iz centralnega registra prebivalstva. Če se v centralnem registru prebivalstva spremenijo podatki o posamezniku, se te spremembe avtomatično prevzamejo v seznam na podlagi povezanosti s centralnim registrom prebivalstva.

(5) Posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo, in je vpisan v seznam, mora vse spremembe podatkov iz tretje in četrte alineje drugega odstavka tega člena sporočiti AJPES pred začetkom opravljanja posamezne vrste osebnega dopolnilnega dela. Posameznik, ki v Republiki Sloveniji nima prijavljenega prebivališča, mora sporočiti tudi spremembe podatkov iz prve alineje drugega odstavka tega člena.

(6) Za omogočanje dostopnosti podatkov o posameznikih, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, in za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno ter preverjanja ali posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo, ravna zakonito, je na spletni strani AJPES javno objavljen seznam posameznikov, ki so takšno delo prigrasili po določbah tega zakona. Javno objavljen seznam vsebuje podatek o osebnem imenu, vrsti osebnega dopolnilnega dela, zaporedni številki posameznika in kontaktnem podatku.

(7) AJPES po uradni dolžnosti izbriše osebo iz seznama posameznikov, ki opravljajo osebno dopolnilno delo:

- če prejme obvestilo organa, pristojnega za davke (v nadaljnjem besedilu: davčna uprava), da posameznik iz seznama ne izpolnjuje več pogoja omejitve polletnega prihodka za opravljanje osebnega dopolnilnega dela iz prvega odstavka 14. člena tega zakona,
- če prejme obvestilo davčne uprave, da posameznik iz seznama tudi v naknadno postavljenem roku ne sporoči podatkov o doseženem prihodku iz naslova osebnega dopolnilnega dela,
- če prejme obvestilo davčne uprave, da posameznik iz seznama v predpreteklem koledarskem letu ni prijavil prihodkov na podlagi opravljenega osebnega dopolnilnega dela,

- v primeru smrti posameznika, ki je voden v seznamu, o čemer AJ PES pridobi podatek iz centralnega registra prebivalstva.

(8) Na podlagi obvestila davčne uprave iz prejšnjega odstavka AJ PES izda sklep o izbrisu. Zoper ta sklep je dovoljena pritožba v osmih dneh od dneva vročitve na ministrstvo, pristojno za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno.

(9) Po vročitvi sklepa o izbrisu se podatki o posamezniku, ki ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje osebnega dopolnilnega dela, nemudoma umaknejo iz javne objave, v zbirki AJ PES pa se podatki iz drugega in tretjega odstavka tega člena hranijo še pet let po izbrisu.

(10) O priglavitvi in spremembi podatkov iz seznama, AJ PES izda posamezniku, ki opravlja osebno dopolnilno delo, obvestilo.

14. člen

(prihodki iz naslova osebnega dopolnilnega dela)

(1) Prihodek iz naslova osebnega dopolnilnega dela v posameznem polletju koledarskega leta v seštevku ne sme presegati treh povprečnih mesečnih neto plač v Republiki Sloveniji v preteklem koledarskem letu.

(2) Posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo, mora polletno poročati davčni upravi o doseženem prihodku iz naslova osebnega dopolnilnega dela najpozneje do desetega dne v mesecu po preteku polletnega obdobja.

(3) Za namen preverjanja doseganja prihodka iz prvega odstavka tega člena, davčna uprava vodi evidenco o doseženem prihodku iz naslova osebnega dopolnilnega dela. Evidenca vsebuje naslednje podatke:

- osebno ime in davčno številko posameznika, ki opravlja osebno dopolnilno delo;
- osebno ime ali firmo in naslov zavezanca za plačilo prispevka za osebno dopolnilno delo;
- znesek prihodka; obdobje v katerem je bil prihodek dosežen.

Podatki iz evidence se uporabljajo za nadzor izpolnjevanja pogojev za osebno dopolnilno delo, za poročanje zaradi uveljavljanja pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter zdravstvenega zavarovanja v skladu s tem zakonom in za davčni nadzor.

15. člen

(vrednotnica za opravljanje osebnega dopolnilnega dela)

(1) Vrednotnico se pridobi na podlagi vložitve zahtevka za pridobitev vrednotnice prek spletnega portala e-uprava ali osebno na upravni enoti, ki za posameznika vloži zahtevek prek spletnega portala e-uprava.

(2) Vrednotnica je izdana ob predložitvi naloga za plačilo prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter naloga za plačilo prispevka za zdravstveno zavarovanje in zavarovanje za poškodbo pri delu in poklicno bolezen v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje pri ponudniku plačilnih storitev ali na upravni enoti.

(3) Stroške plačilnega prometa za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter za zdravstveno zavarovanje in zavarovanje za poškodbo pri delu in poklicno bolezen v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, nosi zavezanec za plačilo prispevkov.

(4) Zahtevek za pridobitev vrednotnice in vrednotnica morata vsebovati podatke, potrebne za nadzor po tem zakonu, podatke potrebne za obračun in nadzor pravilnosti obračuna in plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter prispevka za zdravstveno zavarovanje in prispevka za poškodbo pri delu in poklicno bolezen v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje in podatke, potrebne za uveljavljanje pravic na podlagi plačanih prispevkov.

(5) Zahtevke za pridobitev vrednotnice, ki se štejejo tudi za obračun prispevkov za socialno varnost, vložen pri davčni upravi, ministrstvo, pristojno za javno upravo, redno posreduje davčni upravi. Za izvajanje nadzora se podatki o izdanih vrednotnicah hranijo pet let.

16. člen

(podzakonski akt za osebno dopolnilno delo)

Minister, pristojen za področje preprečevanja dela in zaposlovanja na črno, v soglasju z ministrom, pristojnim za finance, podrobneje predpiše dela, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo, način priglasitve osebnega dopolnilnega dela, obrazec in način poročanja o doseženem prihodku, vsebino in obliko zahtevka za pridobitev vrednotnice, vsebino in obliko vrednotnice ter podrobnejšo opredelitev podatkov, način posredovanja in uporabe podatkov za oblikovanje prijave podatkov o zavarovalni dobi in osnovi za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

17. člen

(kratkotrajno delo)

(1) Za kratkotrajno delo se šteje brezplačno opravljanje dela v mikrodržbi ali zavodu z najmanj enim in največ desetimi zaposlenimi ali pri samozaposleni osebi z največ desetimi zaposlenimi, kadar ga opravljajo:

- zakonec ali zunajzakonski partner ali partner v registrirani istospolni skupnosti lastnika ali solastnika mikrodržbe ali zavoda ali samozaposlene osebe,
- zakonec ali zunajzakonski partner ali partner v registrirani istospolni skupnosti enega od staršev lastnika ali solastnika mikrodržbe ali zavoda ali samozaposlene osebe,
- oseba, s katero je lastnik ali solastnik mikrodržbe ali zavoda ali samozaposlene osebe v sorodu v ravni vrsti do prvega kolena,
- starši in otroci zakonca ali zunajzakonskega partnerja ali partnerja v registrirani istospolni skupnosti lastnika ali solastnika mikrodržbe ali zavoda ali samozaposlene osebe.

(2) Delo osebe iz prejšnjega odstavka se lahko opravlja največ 40 ur mesečno.

(3) Kratkotrajno delo se mora glede zaposlovanja oseb, mlajših od 18 let, delovnega časa, nočnega dela, odmorov in počitkov ter varstva nekaterih kategorij delavcev opravljati v skladu s predpisi o delovnih razmerjih in predpisi o varnosti in zdravju pri delu.

(4) Delodajalec vodi evidenco o opravljenem kratkotrajnem delu, ki vsebuje:

- osebno ime, naslov in davčno številko osebe, ki opravlja kratkotrajno delo,
- uro začetka in zaključka opravljanja kratkotrajnega dela, kot jo je potrdila oseba, ki opravlja kratkotrajno delo, po dnevih,
- skupno število ur opravljenega kratkotrajnega dela na mesečni ravni.

(5) Evidenco o opravljenem kratkotrajnem delu predloži delodajalec v podpis osebi, ki opravlja kratkotrajno delo, dnevno ob začetku in zaključku opravljanja kratkotrajnega dela. Za izvajanje nadzora delodajalec hrani evidenco še dve leti po prenehanju opravljanja kratkotrajnega dela osebe, ki je to delo opravljala.

(6) V skladu s predpisi o zdravstvenem zavarovanju je oseba, ki opravlja kratkotrajno delo, zavarovana za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni.

III. NADZOR

18. člen

(nadzorni organi)

(1) Naslednji inšpektorati in drugi organi (v nadaljnjem besedilu: nadzorni organi) v okviru pooblastil, določenih s tem zakonom in s posebnimi zakoni, nadzorujejo, odkrivajo, vodijo postopek in odločajo o prekršku:

- inšpektorat, pristojen za trg za kršitve določb 3. člena tega zakona, razen šeste alineje ; za kršitve določb 4. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na pravne osebe, tuje pravne subjekte in na samozaposlene osebe, in za kršitve določb prve alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na pravne osebe, tuje pravne subjekte in na samozaposlene osebe;
- organ, pristojen za carino (v nadaljnjem besedilu: carinska uprava) za kršitve določb šeste alineje 3. člena tega zakona, 4. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na posameznike, 5. člena tega zakona ter prve alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na posameznike;
- inšpektorat, pristojen za delo, za kršitve določb druge alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona;
- inšpektorat, pristojen za promet, za kršitve določb tega zakona, razen določb 5. člena tega zakona ter druge alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona za področja, na katerih izvaja pristojnost po posebnih zakonih,
- davčna uprava za kršitve določb 3. člena tega zakona, razen šeste alineje.

(2) Nadzor nad kršitvami določb tega zakona, ki se nanašajo na izpolnjevanje posebnih pogojev za opravljanje dejavnosti, izvajajo nadzorni organi, pristojni za nadzor na področju kmetijstva in okolja, gozdarstva, energetike in prostora, zdravja, šolstva in športa ter notranjih zadev.

(3) Drugi nadzorni organi, ki niso nadzorni organi iz prvega ali drugega odstavka tega člena, in ki pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora na podlagi svojih predpisov ugotovijo kršitve tega zakona, ugotovijo dejansko stanje in o ugotovitvah sestavijo zapisnik, ki ga posredujejo pristojnemu nadzornemu organu.

19. člen

(postopek nadzora)

(1) Če pri izvajanju svojih pristojnosti organ, pristojen za nadzor 3. člena tega zakona, ugotovi kršitve tega člena, z odločbo prepove opravljanje dejavnosti ali dela na črno.

(2) Če pri izvajanju svojih pristojnosti carinska uprava ugotovi kršitve iz prvega do tretjega odstavka 5. člena tega zakona, izda odločbo, s katero prepove opravljanje dela posamezniku, ki je zaposlen na črno.

(3) Če pri izvajanju svojih pristojnosti inšpektorat, pristojen za delo, ugotovi, da obstaja sum zaposlitve na črno, izda odločbo, s katero prepove opravljanje dela posamezniku, ki je zaposlen na črno, in o tem nemudoma seznaniti carinsko upravo.

(4) Zoper odločbo o prepovedi opravljanja dejavnosti ali dela oziroma zoper odločbo o prepovedi opravljanja dela posameznika, ki je zaposlen na črno, je dovoljena pritožba. Rok za pritožbo je osem dni od dneva vročitve. Pritožba zoper odločbo ne zadrži izvršitve odločbe.

(5) Nadzorni organi, ki pri izvajanju svojih pooblastil ugotovijo, da obstaja sum neizpolnjevanja davčnih obveznosti oziroma neplačanih prispevkov za obvezna socialna zavarovanja, o tem obvestijo davčno upravo.

(6) Premoženjska korist, pridobljena s kršitvijo 3. člena tega zakona, se odvzame. Glede odvzema premoženjske koristi nadzorni organi ravnajo v skladu z zakonom, ki ureja prekrške.

(7) Nadzorni organi iz tega zakona imajo neposreden vpogled v seznam posameznikov, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, v evidenco vplačanih vrednotnic in v podatke o vključitvi oseb iz 17. člena tega zakona v obvezno zdravstveno zavarovanje, vključno z osebnimi podatki.

(8) Za namene preprečevanja dela in zaposlovanja na črno, pobiranja davkov in prispevkov ter ugotavljanja pogojev za izbris osebe iz seznama, davčna uprava pridobiva podatke neposredno s povezovanjem evidenc in ima neposreden vpogled v podatke evidenc. V ta namen se davčni register in evidenca o davkih preko davčne številke poveže s seznamom posameznikov, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, s podatki o vloženih zahtevkih za pridobitev vrednotnice in s podatki o plačanih prispevkih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zdravstveno zavarovanje na upravnih enotah, s katerimi razpolaga ministrstvo, pristojno za javno upravo.

(9) Za namen ugotavljanja lastnosti zavarovanca in priznavanja pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije pridobiva podatke neposredno s povezovanjem evidenc in ima neposreden vpogled v podatke evidenc. V ta namen se matična evidenca zavarovancev in uživalcev pravic poveže s seznamom posameznikov, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, s podatki o vloženih zahtevkih za pridobitev vrednotnice in s podatki o plačanih prispevkih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(10) Nadzorni organ, ki pri svojem delu zazna poklicno bolezen, poškodbo pri delu ali smrt osebe, zaposlene na črno, o tem obvesti Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

20. člen

(komisija)

(1) Za določanje, usklajevanje in spremljanje področja preprečevanja dela in zaposlovanja na črno imenuje Vlada Republike Slovenije komisijo za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno.

(2) Komisija iz prejšnjega odstavka opravlja naslednje naloge:

- usklajuje vsebine dela nadzornih organov s področja odkrivanja in preprečevanja dela in zaposlovanja na črno;
- predlaga Vladi Republike Slovenije ukrepe za učinkovitejše preprečevanje in odkrivanje dela in zaposlovanja na črno;
- poroča o izvajanju in učinkih tega zakona Ekonomsko-socialnemu svetu, Vladi Republike Slovenije in Inšpekcijskemu svetu Republike Slovenije do konca junija naslednjega leta za preteklo koledarsko leto;
- daje pobude za spremembe predpisov s področja, za katero je ustanovljena;
- vsako leto opredeli dejavnosti, za katere ocenjuje, da se v njih državljani tretjih držav v večji meri nezakonito zaposlujejo, in pripravi načrt inšpekcijskih pregledov;
- vsako koledarsko leto pripravi poročilo o opravljenih inšpekcijskih pregledih iz prejšnje alineje in o rezultatih teh pregledov obvesti Evropsko komisijo do konca junija naslednjega leta za preteklo koledarsko leto.

(3) Mandat članov komisije traja pet let. Komisijo sestavljajo predstavnik ministrstva, pristojnega za področje preprečevanja dela in zaposlovanja na črno, ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, ministrstva, pristojnega za finance, ministrstva, pristojnega za pravosodje, ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, predstavniki nadzornih organov iz tega zakona, predstavnik delodajalcev in predstavnik delojemalcev. Predsednik komisije je predstavnik ministrstva, pristojnega za področje preprečevanja dela in zaposlovanja na črno.

(4) Predsednik in člani komisije opravljajo delo v komisiji kot del svojih rednih delovnih obveznosti.

(5) Komisija odloča, če so na seji navzoči najmanj predsednik ali njegov namestnik in polovica članov komisije.

(6) Strokovno tehnična opravila za komisijo in postopke za imenovanje komisije opravlja ministrstvo, pristojno za delo.

IV. KAZENSKÉ DOLOČBE

21. člen

(globe za kršitev prepovedi dela na črno)

(1) Z globo od 2.000 do 26.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba ali tuj pravni subjekt, ki je pravna oseba, kadar opravlja dejavnost, ki ni določena v ustanovitvenem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, določene v ustanovitvenem aktu (prva alineja 3. člena).

(2) Z globo od 2.000 do 26.000 eurov se za prekršek kaznuje samozaposlena oseba ali tuj pravni subjekt, ki je samozaposlena oseba, kadar opravlja dejavnost, ki ni vpisana v register, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje te dejavnosti (druga alineja 3. člena).

(3) Z globo od 2.000 do 26.000 eurov se za prekršek kaznuje tuj pravni subjekt, kadar opravlja dejavnost v Republiki Sloveniji brez registrirane podružnice ali brez predpisanega dovoljenja (četrta alineja 3. člena).

(4) Z globo od 2.000 do 26.000 eurov se za prekršek kaznuje pravni subjekt, ki ima sedež v državi članici Evropske unije, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švicarski konfederaciji, kadar ne opravlja dejavnosti storitev v skladu z zakonom, ki ureja storitve na notranjem trgu (peta alineja 3. člena).

(5) Z globo od 520 do 2.600 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba tujega pravnega subjekta, odgovorna oseba samozaposlene osebe, odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti.

(6) Z globo od 1.000 do 7.000 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, kadar opravlja dejavnost ali delo in ni vpisan ali nima priglšenega dela, kakor to določa ta ali drugi zakoni (šesta alineja 3. člena).

22. člen

(globe za omogočanje dela na črno)

(1) Z globo od 2.600 do 15.600 eurov se kaznuje delodajalec, ki ni posameznik, kadar omogoči opravljanje dela na črno eni ali več osebam, za katere ve, da opravljajo delo na črno, ali če sklene pogodbo glede opravljanja dela z drugo pravno osebo, tujim pravnim subjektom, samozaposleno osebo ali posameznikom, za katere ve, da opravljajo delo na črno (4. člen).

(2) Z globo od 420 do 1.600 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba delodajalca.

(3) Z globo od 1.000 do 5.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje posameznik.

23. člen

(globe za kršitev prepovedi zaposlovanja na črno)

(1) Z globo od 5.000 do 26.000 eurov se kaznuje delodajalec, ki ni posameznik, kadar:

- omogoči delo posamezniku, s katerim ni sklenil pogodbe o zaposlitvi oziroma ki ga ni prijavil v obvezna socialna zavarovanja ali ga je v času trajanja delovnega razmerja odjavil iz obveznih socialnih zavarovanj (prva alineja prvega odstavka 5. člena);
- omogoči delo posamezniku, s katerim ni sklenil pogodbe civilnega prava, na podlagi katere se lahko opravlja delo, oziroma ki ga ni zavaroval v skladu z zakoni, ki urejajo obvezna socialna zavarovanja, ali z upokojencem ni sklenil pogodbe o opravljanju začasnega ali občasnega dela, v skladu z zakonom, ki ureja trg dela (druga alineja prvega odstavka 5. člena);
- omogoči delo dijaku ali študentu v nasprotju s predpisi, ki urejajo občasno ali začasno delo dijakov in študentov (tretja alineja prvega odstavka 5. člena);
- zaposli tujca ali osebo brez državljanstva v nasprotju s predpisi o zaposlovanju tujcev (četrti alineja prvega odstavka 5. člena);
- nezakonito zaposli državljana tretje države (peta alineja prvega odstavka 5. člena).

(2) Z globo od 500 do 2.500 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba delodajalca.

(3) Z globo od 500 do 2.500 eurov se kaznuje posameznik, ki mu je delodajalec omogočil delo brez sklenitve pogodbe o zaposlitvi, pogodbe civilnega prava, na podlagi katere se lahko opravlja delo, pogodbe o opravljanju začasnega ali občasnega dela v skladu z zakonom, ki ureja trg dela, ali mu je omogočil delo v nasprotju s predpisi, ki urejajo občasno ali začasno delo dijakov in študentov (prvi odstavek 5. člena).

(4) Z globo od 100 do 2.500 eurov se kaznuje posameznik, če nima pogodbe civilnega prava ali pogodbe o opravljanju začasnega ali občasnega dela, na podlagi katere opravlja delo, za čas opravljanja dela ves čas na kraju opravljanja dela (drugi odstavek 5. člena).

(5) Z globo od 1.000 do 5.000 eurov se kaznuje posameznik, kadar v svojem imenu in za svoj račun zaposli posameznika, ki zanj opravlja delo na črno (tretji odstavek 5. člena).

(6) Z globo od 5.000 do 15.600 eurov se kaznuje delodajalec, ki ni posameznik, kadar ni izročil pisne pogodbe o zaposlitvi v roku iz petega odstavka 5. člena tega zakona (peti odstavek 5. člena).

(7) Z globo od 500 do 2.500 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba delodajalca.

(8) Z globo od 5.000 do 15.000 eurov se kaznuje delodajalec, ki ni posameznik, kadar v petnajstih dneh od ugotovitve kršitve ne poravna vseh obveznosti iz sedmega in osmega odstavka 5. člena tega zakona ali v osmih dneh od poteka roka za plačilo nadzornemu organu ne predloži dokazila, da je te obveznosti poravnal (sedmi in osmi odstavek 5. člena).

(9) Z globo od 2.500 do 5.000 eurov se kaznuje posameznik, kadar v petnajstih dneh od ugotovitve kršitve ne poravna vseh obveznosti iz šestega in osmega odstavka 5. člena tega zakona ali v osmih dneh od poteka roka za plačilo nadzornemu organu ne predloži dokazila, da je te obveznosti poravnal.

(10) Z globo od 2.500 do 5.000 eurov se kaznuje delodajalec, kadar pred sklenitvijo delovnega razmerja od državljana tretje države ne zahteva, da mu na podlagi desetega odstavka 5. člena tega zakona predloži dokazilo o zakonitem prebivanju v Republiki Sloveniji (deseti odstavek 5. člena).

(11) Z globo od 1.200 do 2.500 eurov se kaznuje delodajalec, kadar kopije dokazila o zakonitem prebivanju v Republiki Sloveniji ne hrani ves čas zaposlitve državljana tretje države (deseti odstavek 5. člena).

(12) Z globo od 1.200 do 2.500 eurov se za prekršek iz osmega, desetega in enajstega odstavka tega člena zakona kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca.

(13) Ne glede na tretji odstavek tega člena se posameznik, ki je zaposlen na črno, za prekršek ne kaznuje, če v času trajanja zaposlitve na črno, še preden je uveden postopek nadzora po tem zakonu, prijavi delodajalca v zvezi s kršenjem določb 5. člena tega zakona.

(14) Z globo od 1.200 do 2.500 eurov se kaznuje delodajalec, ki ne predloži evidence o opravljenem kratkotrajnem delu v podpis osebi, ki opravlja kratkotrajno delo, dnevno ob začetku in zaključku opravljanja kratkotrajnega dela (peti odstavek 17. člena).

(globe za nedovoljeno oglaševanje)

(1) Z globo od 1.600 do 15.600 eurov se kaznuje pravna oseba, tuj pravni subjekt, samozaposlena oseba ali delodajalec, ki ni posameznik, kadar naroči, objavi ali posreduje oglas ali oglasno sporočilo v časopise, revije, na radio, televizijo in v druge elektronske medije ali na drug način, ki je dostopen javnosti, ki ponuja ali oglašuje delo na črno po določbah tega zakona, ali objavi potrebo po delavcu, čigar delo ni vezano na registrirano ali priglašeno dejavnost (prvi odstavek 6. člena).

(2) Z globo od 500 do 1.500 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba tujega pravnega subjekta, odgovorna oseba samozaposlene osebe, odgovorna oseba delodajalca, odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti.

(3) Z globo od 500 do 2.500 eurov se kaznuje posameznik za prekršek iz prvega odstavka tega člena, ali če oglašuje delo, ki se opravlja na podlagi pogodbe civilnega prava (drugi odstavek 6. člena).

25. člen

(globo v hitrem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se lahko v hitrem postopku izreče globo tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

26. člen

(globo za prekrške storjene iz koristoljubnosti ali za pridobitev večje protipravne premoženjske koristi)

(1) Kdor stori prekršek iz 21. do 24. člena tega zakona, razen iz šestega odstavka 21. člena tega zakona, in je ta storjen iz koristoljubnosti ali pa je pridobljena večja protipravna premoženjska korist, se kaznuje s trikrat višjo globo od predpisane globe iz 21. do 24. člena tega zakona.

(2) Kdor stori prekršek iz šestega odstavka 21. člena tega zakona in je ta storjen iz koristoljubnosti ali pa je pridobljena večja protipravna premoženjska korist, se kaznuje z globo od 3.000 do 15.000 eurov.

(3) Večja protipravna premoženjska korist je korist, ki presega 5.000 eurov.««

27. člen

(izločitev iz postopkov javnega naročanja in izguba ali omejitev pravic do javnih sredstev ter obveznost njihovega vračila)

(1) Pravna oseba, tuj pravni subjekt ali samozaposlena oseba, ki zaposli državljana tretje države, ki nezakonito prebiva v Republiki Sloveniji, se za pet let od pravnomočnosti odločbe, s katero je bila izrečena globa za prekršek iz pete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona, izloči iz postopkov javnega naročanja in izgubi ali se ji omeji pravica do javnih sredstev, vključno s sredstvi Evropske unije, dodeljenimi na podlagi javnega razpisa ali javnega povabila, namenjenega programom zaposlovanja in usposabljanja, ki predstavljajo državno pomoč ali pomoč po pravilu "de minimis".

(2) Dajalci pomoči v postopkih dodeljevanja sredstev iz prejšnjega odstavka pri pristojnem nadzornem organu preverijo, ali je bila pravni osebi, tujemu pravnemu subjektu ali samozaposleni osebi, ki kandidira za sredstva iz prejšnjega odstavka, pravnomočno izrečena globa za prekršek iz pete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona.

(3) Pravna oseba, tuj pravni subjekt ali samozaposlena oseba iz prvega odstavka tega člena mora vrniti javna sredstva, vključno s sredstvi Evropske unije, dodeljenimi na podlagi javnega razpisa ali javnega povabila, namenjenega programom zaposlovanja in usposabljanja, ki predstavljajo državno pomoč ali pomoč po pravilu "de minimis", izplačana v obdobju dvanajstih mesecev pred sestavo prvega zapisnika nadzornega organa do pravnomočno izrečene globe za prekršek iz pete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona.

(4) V pogodbi, iz katere izhaja upravičenost do javnih sredstev, vključno s sredstvi Evropske unije, dodeljenimi na podlagi javnega razpisa ali javnega povabila, namenjenega programom zaposlovanja in usposabljanja, ki predstavljajo državno pomoč ali pomoč po pravilu "de minimis", se določi obveznost vračila sredstev iz prejšnjega odstavka.

(5) Dajalci pomoči vsakih šest mesecev pri pristojnem nadzornem organu preverijo, ali je bila pravni osebi, tujemu pravnemu subjektu ali samozaposleni osebi, ki so ji bila dodeljena sredstva po pogodbi iz prejšnjega odstavka, pravnomočno izrečena globa za prekršek iz pete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona.

(6) Organ, ki odloči o prekršku iz pete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona v treh delovnih dneh od pravnomočnosti te odločitve o tem obvesti, ministrstvo, pristojno za finance. V

obvestilu navede polno ime in matično številko pravne osebe, tujega pravnega subjekta ali samozaposlene osebe ter datum, od katerega se ta oseba izloči iz postopkov javnega naročanja.

V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

28. člen

(pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zdravstveno zavarovanje oseb, ki opravljajo osebno dopolnilno delo)

(1) Do ustrezne ureditve v zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in v zakonu, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, se za zavarovanje za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zdravstveno zavarovanje za posameznike, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, uporabljajo določbe 28. do 32. člena tega zakona.

(2) Posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo iz 12. člena tega zakona, se obvezno zavaruje za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu z 18. členom Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13 in 63/13 - ZIUPTDSV; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ - 2) in za poškodbo pri delu in poklicno bolezen v skladu s 5. točko 17. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 -uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 - ZUPJS, 87/11, 40/12 - ZUJF, 21/13 – ZUTD - A, 63/13 – ZIUPTDSV, 91/13, 99/13-ZSVarPre-C in 111/13-ZMEPIZ; v nadaljnjem besedilu: ZZVZZ) pod pogojem, da je vključen v zdravstveno zavarovanje na podlagi prvega odstavka 15. člena ali 20. člena ZZVZZ.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo in je uživalec pokojnine ali je obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovan s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom, obvezno zavaruje za invalidnost in smrt, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni v skladu z 20. členom ZPIZ – 2.

(4) Do začetka uporabe 12. do 16. člena tega zakona, posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo, ni obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovan na podlagi 18. ali 20. člena ZPIZ-2, ni obvezno zavarovan za poškodbo pri delu in poklicno bolezen na podlagi 5. točke 17. člena ZZVZZ in ne plačuje prispevka iz 55. a člena ZZVZZ.

29. člen

(višina prispevka za osebno dopolnilno delo)

(1) Višina prispevkov za osebno dopolnilno delo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje znaša 7 eurov ter za zdravstveno zavarovanje 2 eura na posamezno vrednotnico. Višina prispevkov se usklajuje z gibanjem povprečne plače, izplačane za obdobje januar do december preteklega leta, v primerjavi s povprečno plačo, izplačano za enako obdobje leto pred tem in jo enkrat letno določi minister, pristojen za delo, najpozneje do 1. aprila v koledarskem letu.

(2) Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje se šteje za prispevek zavarovanca in prispevek delodajalca.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se za zavarovance iz tretjega odstavka prejšnjega člena šteje, da je plačan prispevek za posebne primere zavarovanja po ZPIZ-2.

(4) S plačilom prispevka za zdravstveno zavarovanje iz prvega odstavka tega člena se šteje, da je plačan prispevek iz četrte alineje drugega odstavka 55. člena ZZVZZ v zvezi s tretjim odstavkom 57. člena ZZVZZ in prispevek iz 55. a člena ZZVZZ.

30. člen

(zavezanci za plačilo prispevka za osebno dopolnilno delo in zavezanci za prijavo)

(1) Zavezanec za plačilo prispevka za posameznike iz prvega odstavka 12. člena tega zakona, je oseba, ki želi, da se pri njej opravijo dela, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo.

(2) Zavezanec za plačilo prispevka za posameznike iz tretjega odstavka 12. člena tega zakona, je posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo.

(3) Zavezanec za prijavo v zdravstveno zavarovanje iz drugega odstavka 28. člena tega zakona je posameznik, ki priklasi osebno dopolnilno delo.

31. člen

(pobiranje prispevka)

(1) Prispevek za pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje na podlagi osebnega dopolnilnega dela pobira davčna uprava.

(2) Če ni s tem zakonom drugače določeno, se glede postopka pobiranja prispevka, pravic in obveznosti zavezanca, varovanja podatkov in pristojnosti davčnega organa uporablja zakon, ki ureja davčni postopek in davčno službo.

(3) Zahtevek za pridobitev vrednotnice se šteje za obračun prispevkov za socialno varnost po zakonu, ki ureja davčni postopek, vložen pri davčnem organu. Za ta obračun se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek, s katerimi se ureja predložitev davčnega obračuna po izteku predpisanega roka, popraviljanje pomanjkljivosti oziroma pomot v davčnem obračunu ter popraviljanje davčnega obračuna, če je davčna obveznost izkazana previsoko.

(4) Obveznost za plačilo prispevka za pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje na podlagi osebnega dopolnilnega dela nastane z vložitvijo zahtevka za pridobitev vrednotnice. Če se delo opravlja v nasprotju s sedmim odstavkom 12. člena tega zakona, obveznost za plačilo prispevkov nastane z začetkom opravljanja dela,

(5) Obveznost za plačilo prispevka iz prejšnjega odstavka mora biti plačana najpozneje v 10 dneh od nastanka obveznosti za plačilo prispevka.

(6) V postopkih, ki jih davčna uprava začne na zahtevo stranke, ni mogoče zahtevati vračila prispevka.

(7) Zavezanec za plačilo prispevka iz prejšnjega člena plača prispevek prek spletnega portala e-uprava ali osebno na upravni enoti, ki za posameznika plačilo opravi prek spletnega portala e-uprava. Pri plačilu prispevka v gotovini na upravni enoti se ne glede na zakon, ki ureja davčni postopek, šteje, da je prispevek plačan na dan plačila prispevka na upravni enoti.

32. člen

(ugotovitev zavarovalne dobe in osnove za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za posameznike, ki opravljajo osebno dopolnilno delo)

(1) Posamezniku iz prvega odstavka 28. člena tega zakona se prizna sorazmerni del obdobja zavarovanja v obveznem pokojninskem in invalidskem zavarovanju na način, ki velja za osebe, ki opravljajo delo v okviru drugega pravnega razmerja v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(2) Posamezniku iz prejšnjega odstavka se na podlagi plačanih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz naslova osebnega dopolnilnega dela v preteklem koledarskem letu ugotovi znesek osnove, ki se upošteva za izračun pokojninske osnove.

(3) Znesek osnove iz prejšnjega odstavka se ugotovi tako, da se na podlagi vsote vplačanih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz preteklega koledarskega leta izračuna višina osnove, ob upoštevanju določbe prejšnjega odstavka. Višina osnove se ugotovi na podlagi prispevnih stopenj, ki veljajo za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu z zakonom, ki ureja prispevke za socialno varnost, na dan plačila teh prispevkov.

(4) Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije na podlagi podatkov, ki mu jih posreduje davčna uprava ugotovi obdobja zavarovanja in osnovo za posameznike iz prvega in drugega odstavka tega člena na način, ki velja za osebe, ki opravljajo delo v okviru drugega pravnega razmerja v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če s tem zakonom ni drugače določeno.

(5) Davčna uprava posreduje Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije podatke, ki so potrebni za ugotovitev obdobja zavarovanja in osnove v obveznem pokojninskem in invalidskem zavarovanju na podlagi evidence obračunov prispevkov za socialno varnost.

(6) Za osebe iz drugega odstavka tega člena Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije oblikuje tudi prijavo v zavarovanje in odjavo iz zavarovanja v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vendar je ne vloži pri prijavnno odjavni službi Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

33. člen

(dopolnitev Zakona o javnem naročanju)

Do ustrezne ureditve v Zakonu o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 12/13 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: ZJN) ministrstvo, pristojno za finance, v evidenco ponudnikov z negativnimi referencami iz drugega odstavka 77.a člena ZJN uvrsti tudi ponudnika, ki je storil prekršek iz pete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona.

34. člen

(prenehanje veljavnosti)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- 176.c člen Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13 in 63/13 – ZIUPTDSV);
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 12/07 – uradno prečiščeno besedilo, 29/10, 57/12 in 21/13 – ZUTD-A; v nadaljnjem besedilu: ZPDZC);
- Navodilo za opravljanje kratkotrajnega dela (Uradni list RS, št. 88/12);
- Pravilnik o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo, ter o postopku priglasitve teh del (Uradni list RS, št. 30/02).

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, se ZPDZC in Navodilo za opravljanje kratkotrajnega dela (Uradni list RS, št. 88/12) uporabljata do začetka uporabe tega zakona, razen 12. člena ZPDZC, ki se uporablja do 31. 12. 2014. Pravilnik o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo, ter o postopku priglasitve teh del (Uradni list RS, št. 30/02) pa se uporablja do začetka uporabe podzakonskega akta iz 16. člena tega zakona.

(3) Osebe, ki imajo na dan uveljavitve tega zakona priglašeno osebno dopolnilno delo po določbah Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 12/07 – uradno prečiščeno besedilo, 29/10, 57/12 in 21/13 - ZUTD-A) in Pravilnika o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo, ter o postopku priglasitve teh del (Uradni list RS, št. 30/02), se morajo ponovno priglasiti za opravljanje osebnega dopolnilnega dela na podlagi tega zakona v šestih mesecih po dnevu začetka uporabe podzakonskega akta iz 16. člena tega zakona.

34. a člen

(končanje postopkov inšpekcijskega nadzora)

Postopki inšpekcijskega nadzora, ki so se začeli pred začetkom uporabe tega zakona, se končajo pred nadzornimi organi, pred katerimi tečejo ob začetku uporabe tega zakona.

34. b člen

(imenovanje komisije)

Komisija za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno iz 20. člena tega zakona se imenuje v treh mesecih od začetka uporabe tega zakona.

35. člen

(podzakonski akt)

Podzakonski akt iz 16. člena tega zakona se izda do 31. decembra 2014.

36. člen

(uveljavitev in uporaba zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne devetdeseti dan po njegovi uveljavitvi, razen 12. do 16. člena, prvega do tretjega odstavka 28. člena in 29. do 32. člena tega zakona, ki se začnejo uporabljati 1. januarja 2015.

OBRAZLOŽITEV:

Državni zbor RS je na 23. seji dne 03.04.2014 opravil drugo obravnavo Predloga Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (EPA 1680-VI), katerega predlagatelj je Vlada Republike Slovenije. V okviru te obravnave je sprejel amandmaje k 7., 8. in 9. členu predloga zakona in Vladi Republike Slovenije naložil, da pripravi predlog zakona za tretjo obravnavo na podlagi 137. člena Poslovnika Državnega zbora RS.

Besedilo Predloga Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno za tretjo obravnavo je pripravljeno na podlagi sprejetih amandmajev v drugi obravnavi.

